

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060102

DOM
2018-04-03
Stockholm

Mål nr
M 9035-17

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2017-09-22 i mål nr M 2645-17, se bilaga A

PARTER

Klagande

TL

Motpart

Länsstyrelsen i Västra Götalands län
403 40 Göteborg

SAKEN

Föreläggande att ta bort staket på fastigheten X i Alingsås kommun

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen avvisar yrkandet avseende tomtplatsavgränsningen i Länsstyrelsen i Västra Götalands läns beslut den 2 mars 2017, dnr 521-1382-2017.

2. Mark- och miljööverdomstolen ändrar mark- och miljödomstolens dom endast på så sätt att åtgärderna i Länsstyrelsen i Västra Götalands läns beslut den 12 juni 2017, dnr 515-5704-2017, ska vara utförda senast den 3 juli 2018.

Dok.Id 1398635

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00–16:30
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

TL har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska ändra mark- och miljödomstolens dom på så sätt att punkten 4 i länsstyrelsens föreläggande den 12 juni 2017 upphävs eller ändras till att i stället innebära att öppningar för passage genom eller vid staket ska anordnas. Han har vidare yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva tomtplatsavgränsingen i länsstyrelsens beslut den 2 mars 2017 (dnr 521- 1382-2017) och återförvisa ärendet till länsstyrelsen för vidare åtgärd.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

TL har anfört i huvudsak detsamma som i underinstanserna.

Länsstyrelsen har anfört i huvudsak följande: Det staket som är föremål för rättelse i föreläggandet har inte haft någon koppling till det villkor om tomtplatsmarkering som beslutades i ärendet om prövning av frågan om dispens från strandskyddsbestämmelserna. Staketet som TL har förelagts att ta bort har inte varit lagligen uppfört och är till stor del uppfört utanför hans fastighet.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

I länsstyrelsens beslut den 2 mars 2017 fick TL dispens från strandskyddsbestämmelserna för uppförande av ett bostadshus och en komplementbyggnad. I beslutet fastslogs att endast ett visst på karta markerat område fick tas i anspråk som tomtplats (tomtplatsbestämning). Beslutet förenades med villkor om att tomtgränsen skulle markeras med staket, mur, häck eller motsvarande på visst närmare angivet sätt. Beslutet överklagades inte och har nu fått laga kraft. Mark- och miljööverdomstolen kan därför inte pröva det beslutet. TLs yrkande i den delen ska därför avvisas.

Länsstyrelsens beslut den 2 mars 2017 kan inte ges den rättsverkan att anläggningar utanför tomtplatsbestämningen som inte omfattas av beslutet är otillåtna. Det innebär dock inte att länsstyrelsen är förhindrad att ingripa mot sådana anläggningar. Det har inte framkommit annat än att det aktuella staketet finns inom strandskyddsområde och att det hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt. Staketet är därmed dispenspliktigt om inte staketet – vilket TL påstått – har funnits på platsen i motsvarande omfattning som i dag alltsedan tiden innan strandskyddsbestämmelserna började gälla 1975. Det är TL som har att visa sitt påstående (se t.ex. Mark- och miljööverdomstolens dom den 9 november 2017 i mål nr M 4628-17).

TL har hänvisat till ett intyg undertecknat av den tidigare ägaren till fastigheten. Enligt intyget har tomten varit avgränsad med ett staket av ståltrådstyp. Av intyget framgår dock inte vilket staket det avser och det går inte heller att dra några slutsatser om staketet har sett ut på samma sätt sedan 1975. Även om några höga krav på bevisningens styrka inte kan uppställas när det gäller att visa omständigheter som ligger långt tillbaka i tiden finner Mark- och miljööverdomstolen att TL inte visat att staketet funnits på platsen före 1975. Staketet omfattas därmed av dispensplikten. Någon dispens har inte getts.

Mark- och miljööverdomstolen bedömer, vid en avvägning mellan TLs intresse av att avskilja området och det allmänna intresset av tillträde till området, att det allmänna intresset har företräde. Föreläggandet är inte mer ingripande än vad som behövs och länsstyrelsen har haft fog för sitt föreläggande. Föreläggandet ska därför inte upphävas eller ändras på det sätt TL har begärt. Det finns inte heller skäl att jämka vitet.

Mark- och miljööverdomstolen bedömer att den av länsstyrelsen bestämda tiden inom vilken åtgärderna ska vara utförda är skälig. Åtgärderna ska alltså vara utförda senast den 3 juli 2018.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Per Sundberg, Birgitta Bylund Uddenfeldt och Margaretha Gistorp samt tf. hovrättsassessorn Ida Ståhle, referent.

Caroline Appelberg har föredragit målet.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2017-09-22
meddelad i
Vänernsbor

Mål nr M 2645-17

PARTER

Klagande
TL

Motpart
Länsstyrelsen i Västra Götalands län
403 40 Göteborg

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Västra Götalands läns beslut av den 12 juni 2017 i ärende nr 515-5704-2017, se bilaga 1

SAKEN

Föreläggande att ta bort staket och delar av trädäck på fastigheten X i Alingsås kommun

---

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 372127

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänernsbor	Hamngatan 6	0521-27 02 00	0521-27 02 80	måndag – fredag 08:00–16:00
		E-post: mmd.vanersborg@dom.se		

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Västra Götalands län (länsstyrelsen) beslutade den 12 juni 2017 att förelägga TL, med stöd av 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken och hänvisning till strandskyddsbestämmelserna i 7 kap. miljöbalken och föreskrifterna för Härskogens landskapsbildsskydd, vid vite av 5 000 kronor, att utföra följande åtgärder på fastigheten X i Alingsås kommun:

1. Riva och forsla bort trädäcket på bastuns östra och norra sida.
2. Forsla bort det tillförda gruset som ligger under trädäckets norra sida.
3. Riva och forsla bort den lilla tillbyggda delen på trädäcket (1,4 x 0,9 meter) där badstegen sitter.
4. Ta bort uppfört staket utanför gällande tomtplatsavgränsning från länsstyrelsens beslut den 2 mars 2017 med dnr 521-1382-2017.

Åtgärderna kommer att krävas bli utförda inom tre månader från det att beslutet vunnit laga kraft. Vidare angavs att åtgärderna ska utföras på ett sådant sätt att naturmiljön inte kommer till skada.

TL har nu överklagat punkt 4 i länsstyrelsens beslut.

YRKANDEN M.M.

TL har yrkat att mark- och miljödomstolen ska ändra länsstyrelsens beslut på så sätt att punkt 4 i föreläggandet ska upphävas. Som grund för sin överklagan har han anfört i huvudsak följande.

Länsstyrelsen saknar grund för att fatta ett sådant beslut då tomten avgränsats av staket redan innan 1972 och högst sannolikt ända sedan byggnader uppfördes på fastigheten i början av 1940-talet. Det finns inte heller något i länsstyrelsens beslut från den 2 mars 2017 som ställer som villkor att befintligt staket ska rivas.

I samband med dispensansökan har länsstyrelsen begärt in kompletterande information kring delar av fastigheten och ställt krav på intyg eller dispenser. Intyg

har införskaffats av den person som var ägare till fastigheten innan 1975 och som däri intygat att staketet funnits redan innan hans övertagande av fastigheten 1972.

I samband med att länsstyrelsen informerade om kommande beslut i dispensärendet och tänkta gränser för tomtplatsavgränsningen i slutet av februari påtalade han att det befintliga staketet funnits sedan före 1972 och efterfrågade då hur detta beaktats i handläggningen. Rimligen bör befintligt staket inverka på bedömningen kring tomtplatsavgränsningen. Svaret blev att handläggaren skulle ta upp detta med de egna juristerna. Att detta gjordes betvivlar han inte, men någon återkoppling gjordes dock aldrig. Han konstaterar bara att då beslut i dispensärendet meddelas finns inga krav på att staketet ska rivas.

I och med att beslutet i dispensärendet villkorats överlämnades ärendet inom länsstyrelsen för handläggning som tillsynsärende. I den kommunikation som föregått beslut i tillsynsärendet har han påtalat att det i dispensärendet inte ställts krav på rivning och att det funnits staket sedan före 1972. Dessa synpunkter har inte beaktats.

I beslutet den 12 juni 2017 anges under bestämmelser på sida två att anordningar uppförda före 1975 inte behöver strandskyddsdispens för att vara lagliga. Redogörelser och inlämnade intyg i ärendet har av länsstyrelsen ansetts vara tillförlitliga, något annat kan han inte tolka det som. En rivning kan då rimligen inte krävas.

DOMSKÄL

Målet handläggs enligt lagen (1996:242) om domstolsärenden. Handläggningen är i huvudsak skriftlig. Mark- och miljödomstolens uppgift är att gå igenom materialet för att se om länsstyrelsens avgörande är riktigt.

Mark- och miljödomstolen har gått igenom handlingarna samt övervägt vad klaganden anfört i mark- och miljödomstolen. Domstolen finner inte skäl att göra

annan bedömning än den länsstyrelsen gjort i det överklagade beslutet.
Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 13 oktober 2017.

Christina Olsen Lundh

Roger Ödmark

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Christina Olsen Lundh, ordförande, och tekniska rådet Roger Ödmark. Föredragande har varit beredningsjuristen Matilda Karlsson.
